

Utlåtande 2012:137 RI (Dnr 309-2043/2011)

Uteslutning av företag som är registrerade i skatteparadis från stadens upphandlingar

Motion (2011:64) av Ann-Margarethe Livh (V)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:64) av Ann-Margarethe Livh (V) om ”Uteslutning av företag som är registrerade i skatteparadis från stadens upphandlingar” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Ann-Margarethe Livh (V) har i en motion (2011:64) föreslagit att staden ska utesluta företag som är registrerade i skatteparadis från stadens upphandlingar. Motionären föreslår att Stockholms stad i sin uppförandekod och i sina anvisningar för konkurrensutsättning inför en paragraf om att stadens leverantörer inte får ha någon koppling till företag baserade i så kallade skatteparadis.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och Skatteverket.

Stadsledningskontoret konstaterar att nuvarande upphandlingslagstiftning inte medger uteslutning av leverantörer på de grunder som motionären föreslår. I avvaktan på ändrad lagstiftning inom området förordar stadsledningskontoret att inga åtgärder vidtas och föreslår att motionen anses besvarad.

Skatteverket anser att motionen inte innehåller förslag som gäller skattefrågor och lämnar därför inga synpunkter på det remitterade förslaget.

Mina synpunkter

Jag välkomnar förslaget till nytt regelverk som regeringen har presenterat i sin budget för 2013, där möjligheten till skattedrivna upplägg med så kallade räntesnurror begränsas. Som stadsledningskontoret påpekar är det idag inte möjligt för kommuner att utesluta företag enbart med anledning av företagets hemvist. Policyn som motionären föreslår är i dagsläget olaglig och kräver därmed lagändring på nationell nivå. Regeringens förslag till nytt regelverk, vilket begränsar möjligheten att ut vinster till så kallade skatteparadis, kommer att träda i kraft den 1 januari 2013.

Med anledning av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande anser jag motionen vara besvarad.

Bilaga

Motion (2011:64) av Ann-Margarethe Livh (V) om uteslutning av företag som är registrerade i skatteparadis från stadens upphandlingar.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Det vore önskvärt att bolag som är registrerade i skatteparadis kunde uteslutas vid upphandlingar. Vi konstaterar dock att detta inte är möjligt med dagens lagstiftning. Vi ser fram emot en ändrad lagstiftning på det här området.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:64) av Ann-Margarethe Livh (V) om ”Uteslutning av företag som är registrerade i skatteparadis från stadens upphandlingar” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Roger Mogert och Maria Östberg Svanelind (alla S) enligt följande.

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att

1. Delvis bifalla kontorets förslag till beslut
2. Utöver detta anföra

Motionen lyfter flera viktiga frågor för kvaliteten i Stockholms välfärdstjänster. Vi är eniga med motionären om att det inte är försvarbart att stora vinster från stockholmarnas välfärd plockas ut i skatteparadis. I svaret på motionen konstateras att staden inte kan genomföra det som motionen föreslår, då lagstiftningen inte tillåter det. Vi socialdemokrater vill se en skärpt lagstiftning på området, betydligt skarpare än den lagstiftning som regeringen föreslagit i budget för 2013. Socialdemokraterna i riksdagen har föreslagit ett skarpt program för att säkra kvaliteten i välfärden, som bland annat innehåller förslag för att välfärdsföretag ska betala skatt i Sverige. Ett grundläggande krav i den svenska skattelagstiftningen måste vara att företag inte tillåts att undandra vinster från beskattning till exempel genom att tillämpa orimligt höga räntesatser på internlån mellan koncernbolag och dotterbolag. Det är orimligt att företag som finansieras av skattemedel inte betalar skatt i Sverige, utan i så kallade skatteparadis. Det måste få ett slut.

Till dess att lagstiftningen förändras måste vi som ansvariga politiker i Stockholm genomföra kvalitetsåtgärder för att våra välfärdstjänster ska bli bättre. Det finns redan idag mycket staden kan göra för att säkra kvaliteten i våra välfärdstjänster. Verktögen finns och staden måste använda dem.

Den del av välfärdssektorn som motionären lyfter är äldreomsorgen, där problemen med bristande kvalitet varit stora. Redan idag skulle staden kunna komma åt många av de problem vi ser inom äldreomsorgen, genom att tillämpa det program för kvalitet i trygghet Socialdemokraterna föreslår i budgeten för Stockholm 2013. Programmet har sin grund i att samma krav ska ställas på privata och kommunala utförare, att kommunen har ett ansvar för kvaliteten och att denna ska förstärkas. Utgångspunkterna är därför de vi redovisar nedan och innebär i korthet:

- Tydliga bemanningsregler såväl för upphandlad som egen verksamhet
- Trygghet i anställningen genom kollektivavtalsliknande anställningsvillkor och Vita jobb-satsning
- Annan beslutsprocess kring tilldelning
- Tidigare erfarenheter av entreprenörer ska vägas in i upphandlingsbeslut
- Upphandlingar ska alltid vägas mot egen-regi-drift
- Lösningar som baseras på intraprenader och social ekonomi ska prövas i samband med upphandling.
- Full insyn – ekonomiskt och verksamhetsmässigt.
- Förnyelsekansliet ersätts av ett kvalitetskansli som skärper tillsynsarbetet
- Skydd för så kallade whistleblowers
- Förbättrad information till brukarna innan val

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2011:64) av Ann-Margarethe Livh (V) om uteslutning av företag som är registrerade i skatteparadis från stadens upphandlingar bifalles.
2. Därutöver vill jag framföra följande.

Staden ska enbart ha seriösa leverantörer. Det är därför jag har lagt förslaget att staden i uppförandekod och anvisningar ska införa en paragraf om att våra leverantörer inte får vara kopplade till företag baserade i så kallade skatteparadis. Att utesluta leverantörer med koppling till företag i skattefria områden utanför EU/EES-området är fullt möjligt enligt EU:s egna upphandlingsregler och bör därför vara fullt möjligt även i Sverige. I synnerhet gäller de upphandling av vård och omsorg, så kallade B-tjänster, där den upphandlande myndigheten har större frihet än för till exempel upphandling av transporter.

Självfallet kan vi som kommun inte ha leverantörer och utförare som genom kryptik i lagen inte betalar skatt i Sverige. Stadsledningskontoret uppger att det idag inte går att utesluta företag enbart på grund av att de är registrerade i så kallade skatteparadis, då detta inte är olagligt för utförare av skattefinansierad verksamhet. Men vi kan inte vara naiva. De företag som registrerar sig i skatteparadis gör det i ett visst syfte. Enligt skatteverket orsakar riskkapitalbolagen genom internlån ett skattebortfall på uppskattningsvis ca 10 miljarder kronor årligen. En av verkets studier visar att 23 av 25 bolag som köpts upp av riskkapitalbolag inte betalade skatt efter uppköpet.

Kalmar och Nybro kommuner har skrivningar om uteslutning av företag med koppling till skatteparadis i sina upphandlingspolicies. Vad vi vet är det inte rättsligt prövat ännu. I Malmö har kommunstyrelsen beslutat undersöka möjligheten att antingen offentlighetsprincipen ska gälla för skattefinansierad verksamhet i välfärdssektorn eller att kunna ställa krav på ekonomisk insyn bland annat för att undvika upphandling av företag kopplade till så kallade skatteparadis. Helsingfors stad har beslutat att utreda hur man kan undvika samarbete med företag med kopplingar till skatteparadis. Stockholms stad ska inte vara sämre.

Till sist: Vi behöver inte upphandla i samma höga grad som vi gör idag. Det är ett politiskt val som majoriteten har gjort. Offentliga välfärdstjänster omfattas exempelvis inte av EU:s upphandlingsdirektiv. Det finns inte heller bestämmelser i grundlagen, Europakonventionen eller inom EU-rätten som hindrar oss att begränsa vinstintressen inom den offentligt finansierade välfärden, så länge som samma krav gäller inhemska och utländska aktörer.

Särskilt uttalande gjordes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

Stockholm den 13 november 2012

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulrika Gunnarsson

ÄRENDET

Ann-Margarethe Livh (V) har lämnat in en motion föreslagit att staden ska utesluta företag som är registrerade i skatteparadis från stadens upphandlingar. Motionären anser att skattemedel inte ska betalas ut till företag som är registrerade i skatteparadis och som för stadens räkning bedriver äldreomsorg eller skolverksamhet. Enligt motionären bör staden ställa krav på transparens gällande företag med filialer i olika länder, i form av att staden begär redovisning av omsättning, vinst och hur mycket skatt företaget betalar i varje land där det har verksamhet.

Motionären föreslår att Stockholms stad i sin uppförandekod och i sina anvisningar för konkurrensutsättning inför en paragraf om att stadens leverantörer inte får ha någon koppling till företag baserade i s.k. skatteparadis.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och Skatteverket.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 november 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret kan konstatera att nuvarande upphandlingslagstiftning inte medger uteslutning av leverantörer på de grunder som motionären föreslår. Ur den synvinkeln blir det inte möjligt att införa en uppförandekod eller en paragraf i stadens konkurrenspolicy som utgår från upphandlingssituationen och upphandlingslagstiftningen.

I samband med vissa av stadens entreprenadavtal inom vård och omsorg har frågan om företagsbeskattning och skattefinansierad verksamhet blivit aktuell.

I januari 2011 tillsattes en utredning gällande företagsbeskattning (2011:01, företagsskattekommittén). Kommittén ska bl.a. analysera effekterna av de skatteförändringar som kan vara aktuella i en värld med global konkurrens. I detta ligger att kommittén ska undersöka olika möjligheter att minska beskattningen av riskkapital i bolagssektorn och göra villkoren mer lika för finansiering med eget kapital och med lån. Kommittén ska också föreslå regeländringar för att skydda den svenska bolagsskattebasen i en allt mer globaliserad värld.

I direktivet lyfter man fram att det finns en dubbel asymmetri i dagens företagsbeskattning som sammantaget innebär att lånefinansierade investeringar gynnas jämfört med investeringar som finansieras med riskkapital i form av eget kapital. Kommit-

tén ska därför undersöka om det är lämpligt att ta fram mer generellt utformade regler som begränsar ränteavdragen och om skattelättnader för eget kapital bör införas samt lämna förslag i dessa avseenden.

I ett delbetänkande, som ska lämnas senast den 31 januari 2012, ska kommittén lämna förslag på skatteincitament för riskkapital. Kommittén ska redovisa det slutliga uppdraget senast den 1 november 2013. Enligt uppgift från finansdepartementet kan en s.k. stopplagstiftning rörande ränteavdrag bli aktuell tidigare, möjligen redan från 1 januari 2013.

Idag möjliggör upphandlingslagstiftningen uteslutning av oseriösa leverantörer, exempelvis sådana som inte betalar skatt eller socialförsäkringsavgifter i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker. Grund för uteslutning av leverantörer regleras i lagen om offentlig upphandling (LOU), kap. 10. Dock är det idag inte möjligt att utesluta företag enbart på grund av att de är registrerade i s.k. skatteparadis, då det inte är olagligt att vara registrerad i ett sådant som utförare av skattefinansierad verksamhet.

I avvaktan på ändrad lagstiftning inom området förordar stadsledningskontoret att inga åtgärder i enlighet med motionens förslag vidtas och föreslår att motionen ska anses vara besvarad i enlighet med det som anges i föreliggande tjänsteutlåtande.

Skatteverket

Skatteverkets yttrande daterat den 9 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling finns det kriterier för uteslutning av leverantörer.

Motionen innehåller inga förslag som gäller skattefrågor.

Skatteverket lämnar därför inga synpunkter på det remitterade förslaget.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rättschef Vilhelm Andersson. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt närvarit enhetschef Tomas Algotsson och sektionschef Mats Nilsson, föredragande.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2011:64

2011:64

Motion av Ann-Margarethe Livh (V) om uteslutning av företag som är registrerade i skatteparadis från stadens upphandlingar

Dnr 309-2043/2011

Det är självklart att våra tjänsteleverantörer och utförare av entreprenader ska uppvisa hög affärsetik och bidra till det gemensamma genom att betala skatt som alla andra seriösa företag gör. Varför ska Stockholms stad anlita företag som utan att tveka tar emot ofantliga summor av våra skattemedel för att bedriva äldreomsorg eller skolor med stor vinst men som själva inte är intresserade av att betala skatt och därför registrerar sig i skatteparadis.?

Ett aktuellt exempel är Carema som år 2005 köptes för 1,9 miljarder kronor och såldes år 2010 för 8,3 miljarder. Realisationsvinst blev således 6,4 miljarder kronor, vilken uppkommit genom lagrade skattepengar.

Staden bör ställa krav på transparens när det gäller företag som har filialer i olika länder. De ska redovisa omsättning, vinst och hur mycket skatt man betalar i varje land där man har verksamhet.

Det är inte acceptabelt att till exempel internationella riskkapitalbolag får tillgång till utbildad arbetskraft, infrastruktur som kollektivtrafik, lagar som skyddar deras egendom, m.m., utan att de själva bidrar med ett enda öre för att vi ska kunna ha fungerande samhällsinstitutioner. Utan skärpningar av regelverket för upphandlingar bidrar stadens nuvarande politik till att minska skatteinkomster som ligger till grund för samhällets åtaganden.

Det är också märkligt att dessa företag tillåts snedvrída konkurrensen och därigenom förhindra att seriösa företag kan komma ifråga vid upphandlingar.

Jag föreslår

att Stockholms stad i sin uppförandekod och i sina anvisningar för konkurrensutsättning inför en paragraf om att våra leverantörer ej får ha någon koppling till företag baserade i så kallade skatteparadis.

Stockholm den 17 oktober 2011

Ann-Margarethe Livh